

AUGLÝSING

um samning milli Íslands og Mexíkó um eflingu og gagnkvæma vernd fjárfestinga.

Samningur milli ríkisstjórnar Lýðveldisins Íslands og ríkisstjórnar Sameinuðu mexíkósku ríkjanna um eflingu og gagnkvæma vernd fjárfestinga, sem gerður var í Mexíkóborg 24. júní 2005, öðlaðist gildi 28. apríl 2006.

Samningurinn er birtur sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.
Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytinu, 4. maí 2006.

Geir H. Haarde.

Gunnar Snorri Gunnarsson.

Fylgiskjal.

SAMNINGUR MILLI RÍKISSTJÓRNAR LÝÐVELDISINS ÍSLANDS OG RÍKISSTJÓRNAR SAMEINUÐU MEXÍKÓSKU RÍKJANNA UM EFLINGU OG GAGNKVÆMA VERND FJÁRFESTINGA

RÍKISSTJÓRN LÝÐVELDISINS ÍSLANDS og RÍKISSTJÓRN SAMEINUÐU MEXÍKÓSKU RÍKJANNA, hér á eftir nefndar „samningsaðilar“,
SEM VILJA auka samvinnu á sviði efnahagsmála til hagsbóta fyrir bæði löndin,
SEM HYGJAST skapa og viðhalda hagstæðum skilyrðum fyrir fjárfestingar fjárfesta annars samningsaðilans á landsvæði hins,
VIÐURKENNA nauðsyn þess að efla og vernda erlendar fjárfestingar með það fyrir augum að renna frekari stoðum undir efnahagslega hagsæld sína,
HAFA ORÐIÐ ÁSÁTTAR UM EFTIRFARANDI:

FYRSTI KAFLI: ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.

Skilgreiningar.

Í samningi þessum hafa eftirfarandi hugtök þá merkingu sem hér greinir:

1. „**Fjárfestir samningsaðila**“ merkir:
 - a. einstakling sem hefur ríkisfang hjá samningsaðila í samræmi við gildandi lög hans; eða
 - b. lögaðila, til dæmis hlutafélög, verslunarfélög eða önnur félög eða samtök sem hafa aðal-skrifstofu á landsvæði annars samningsaðilans og hafa verið skráð eða stofnuð lögformlega og starfa í samræmi við lög hans og reglur, sem fjárfestir eða hefur fjárfest á landsvæði hins samningsaðilans.
2. „**Fjárfesting**“ merkir:

hvers konar eign sem fjárfestir annars samningsaðilans stofnar til, aflar sér eða notar í því skyni að ná efnahagslegu markmiði á landsvæði hins samningsaðilans í samræmi við lög og reglur hins síðarnefnda, t.d.:

 - a. lausafé og fasteignir, sem er aflað eða eru notuð í efnahagslegum tilgangi, svo og önnur hlutbundin (in rem) réttindi eins og veðréttindi, veðbönd, tryggingar, afnotaréttur og svipuð réttindi;

- b. fyrirtæki, stofnað lögformlega eða skipulagt samkvæmt gildandi lögum hlutaðeigandi samningsaðila;
- c. eignarhlutar, hlutafé og önnur hlutdeild í eigin fé fyrirtækis og tilheyrandi afleidd réttindi;
- d. skuldabréf útgefið af fyrirtæki,
 - i. ef fyrirtækið er í eignatengslum við fjárfestinn, eða
 - ii. ef upphaflegur lánstími skuldabréfsins er að minnsta kosti þrjú ár, en ekki skuldabréf útgefið af samningsaðila eða ríkisfyrirtæki óháð upphaflegum lánstíma;
- e. lán til fyrirtækis,
 - i. ef fyrirtækið er í eignatengslum við fjárfestinn, eða
 - ii. ef upphaflegur lánstími er að minnsta kosti þrjú ár, en ekki lán til samningsaðila eða ríkisfyrirtækis, óháð upphaflegum lánstíma;
- f. réttindi samkvæmt samningum, meðal annars samningum um alverktöku, mannvirkjagerð, stjórnun, framleiðslu eða hagnaðarhlutdeild;
- g. höfundarréttur, hugverkaréttindi á sviði iðnaðar, tæknilegt vinnsluferli og viðskiptaheiti;
- h. réttindi samkvæmt lögum eða samningi, til dæmis sérleyfi, nytjaleyfi, heimildir eða leyfi til að hefja atvinnustarfsemi; en fjárfesting merkir ekki:
- i. fjárkröfur sem leiðir eingöngu af:
 - i. viðskiptasamningum um sölu innlends ríkisborgara eða fyrirtækis á landsvæði annars samningsaðilans á vörum eða þjónustu til fyrirtækis á landsvæði hins samningsaðilans, eða
 - ii. framlengingu á láni í tengslum við viðskipti, til dæmis fjármögnun viðskipta, þó ekki á lánum sem tilgreind eru í e-lið; eða
- j. hvers kyns aðrar fjárkröfur, sem taka ekki til hagsmuna á borð við þá sem taldir eru upp í a- til h-lið.

Greiðsluskuldbinding samningsríkis eða ríkisfyrirtækis eða lánveiting til samningsríkis eða ríkisfyrirtækis telst ekki fjárfesting.

Breytingar á fjárfestingarformi eigna skulu engin áhrif hafa á eðli þeirra sem fjárfestinga, að því tilskildu að slíkar breytingar felist í áður nefndri skilgreiningu og fari ekki í bága við lög og reglur á landsvæði samningsaðilans þar sem stofnað var til fjárfestingarinnar.
- 3. „**Ágóði**“ merkir fjárhæð, sem fjárfesting gefur af sér, meðal annars og sér í lagi hagnað, vexti, söluhagnað af eignum, arðgreiðslur, greiðslur samkvæmt höfundarrétti eða einkaleyfi, leyfisgreiðslur eða aðrar þóknanir.
- 4. „**Landsvæði**“ merkir landsvæði hvors samningsaðilans um sig og tekur til hafsvæða sem liggja að strönd viðkomandi ríkis, það er landhelgi, efnahagslögsögu og landgrunnnsins, að því marki sem viðkomandi samningsaðili hefur fullveldisréttindi eða lögsögu yfir þessum svæðum að þjóðarétti.

2. gr.

Leyfi til fjárfestinga.

1. Hvor samningsaðili skal leyfa fjárfestingar fjárfesta hins samningsaðilans og aukningu þeirra í samræmi við lög sín og reglur.
2. Hvor samningsaðili skal, í samræmi við löggjöf sína, fjalla með velvild um umsóknir um nauðsynleg leyfi í tengslum við fjárfestingar á landsvæði sínu, meðal annars leyfi til að ráða erlendis frá, að eigin vali, æstu stjórnendur og tæknimenn sem gegna lykilstöðum.

3. gr.

Meðferð fjárfestinga.

1. Fjárfestingar fjárfesta hvors samningsaðila skulu ávallt fá meðferð í samræmi við reglur þjóðaréttar, m.a. sanngjarna meðferð þar sem jafnræðis er gætt jafnframt því að njóta fullrar verndar og öryggis á landsvæði hins samningsaðilans.
2. Hvor samningsaðili skal veita fjárfestingum fjárfesta hins samningsaðilans meðferð á landsvæði sínu sem er ekki óhagstæðari en sú meðferð sem hann veitir fjárfestingum eigin fjárfesta eða fjárfestingum fjárfesta þriðju ríkja við samsvarandi aðstæður og skal miða við þá meðferð sem er hagstæðari fyrir hlutaðeigandi fjárfesti.

3. Hvor samningsaðili skal veita fjárfestum hins samningsaðilans meðferð á landsvæði sínu, að því er varðar umsýslu, viðhald, notkun, nýtingu eða ráðstöfun fjárfestinga þeirra, sem er ekki óhagstæðari en sú meðferð sem hann veitir eigin fjárfestum eða fjárfestum þriðja ríkis við samsvarandi aðstæður og skal miða við þá meðferð sem er hagstæðari fyrir hlutaðeigandi fjárfesti.
4. Ef annar samningsaðilinn veitir fjárfestum þriðja ríkis sérstök fríðindi á grundvelli samnings um stofnun fríverslunarsvæðis, tollabandalags sameiginlegs markaðar eða sambærilegs svæðisbundins skipulags, er honum ekki skylt að veita fjárfestum hins samningsaðilans eða fjárfestingum þeirra sams konar fríðindi.
5. Ákvæði 2. og 3. mgr. þessarar greinar gilda ekki um ráðstafanir í skattamálum. Ekkert í samningi þessum skal hafa áhrif á réttindi og skyldur hvors samningsaðila um sig sem leiðir af samningum um skattamál. Ef ákvæði samnings þessa stangast á við samning um skattamál ganga ákvæði hins síðarnefnda fram.

4. gr.

Eignarnám og bætur.

1. Hvorugur samningsaðila skal með beinum hætti taka eignarnámi eða þjóðnýta fjárfestingu eða með óbeinum hætti gera ráðstafanir gegn henni sem hafa sömu áhrif og eignarnám eða þjóðnýting (hér á eftir nefnt „eignarnám“), nema:
 - a. í almannabágu;
 - b. án mismununar;
 - c. í samræmi við tilhlýðilega málsmeðferð lögum samkvæmt; og
 - d. að samhliða þeim komi bótagreiðslur í samræmi við 2. mgr. hér að aftan.
2. Bætur skulu:
 - a. greiddar án tafar;
 - b. vera jafngildi sanngjarns markaðsvirðis fjárfestingar, sem var tekin eignarnámi, rétt áður en eignarnámið var gert;
 - c. bera vexti frá þeim degi er eignarnámið var gert til þess dags er greiðsla fer fram; og
 - d. vera að fullu innleysanlegar og yfirfæranlegar.
3. Sanngjarnt markaðsverð skal ekki endurspeglar neina breytingu á verðgildi sakir þess að áður hafði orðið kunnugt um eignarnámið. Virðismatið skal ennfremur miða við verðmæti starfandi fyrirtækis, verðmæti eigna, þar með talið verðmæti eigna sem hægt er að meta til raunvirðis samkvæmt skattskýrslum og aðrar viðmiðanir, eftir því sem við á, til að ákvarða sanngjarnt markaðsverð.

5. gr.

Bætur fyrir tjón.

Hvor samningsaðili skal veita fjárfestum hins samningsaðilans, sem verða fyrir tjóni á fjárfestingum sínum á landsvæði þess fyrrnefnda sem verður rakið til vopnaðra átaka eða óeirða, meðferð, að því er varðar endurgjald, sem er ekki óhagstæðari en sú meðferð er hann veitir eigin fjárfestum eða fjárfestum þriðja ríkis.

6. gr.

Yfirfærslur.

1. Samningsaðili skal heimila að allar yfirfærslur, sem tengjast fjárfestingu fjárfesta hins samningsaðilans á landsvæði þess fyrrnefnda, séu frjálsar og að þær megi framkvæma án tafar. Til slíkra yfirfærslna telst einkum eftirfarandi:
 - a. hagnaður, arðgreiðslur, vextir, söluhagnaður af eignum, greiðslur samkvæmt höfundarrétti eða einkaleyfi, þóknanir fyrir umsýslu, tæknilega aðstoð og aðrar þóknanir og fjárhæðir sem af fjárfestingunni leiðir;
 - b. andvirði sölu allrar fjárfestingarinnar eða hluta hennar, eða andvirði þess sem kemur út úr slítum á henni allri eða hlutum hennar;
 - c. greiðslur samkvæmt samningi, sem fjárfestirinn hefur gert, eða sem tengjast fjárfestingu hans, meðal annars greiðslur samkvæmt lánsamningi;
 - d. bótagreiðslur fyrir eignarnám; og

- e. greiðslur í kjölfar þess að ákvæðum um lausn deilumála er beitt.
2. Yfirfærslur skulu fara fram á gildandi markaðsgengi á yfirfærsludegi.
3. Samningsaðila er heimilt, þrátt fyrir 1. og 2. mgr. hér að framan, að koma í veg fyrir yfirfærslu með því að beita, á grundvelli jafnræðis, án mismununar og í góðri trú, ákvæðum landslaga sinna um:
 - a. gjaldþrot, ógjaldfærni eða vernd réttinda lánveitenda;
 - b. útgáfu, viðskipti með og miðlun verðbréfa;
 - c. brot sem teljast sakamál eða brot á stjórnsýslufyrirmælum; eða
 - d. tryggingu þess að dómum sé fullnægt eftir dómsmeðferð.
4. Komi upp miklir erfiðleikar vegna greiðslufarnaðar eða sé hætta á slíku, er hvorum samningsaðila sem er, heimilt að takmarka yfirfærslur tímabundið að því tilskildu að hann grípi til ráðstafana eða hrindi í framkvæmd áætlun í samræmi við alþjóðlega viðurkenndar viðmiðanir. Gæta ber jafnræðis þegar þessum takmörkunum er komið á og það skal gera án mismununar og í góðri trú.

7. gr.

Aðilaskipti.

Hafi samningsaðili eða stofnun, sem hann tilnefnir, lagt fram fêtryggingu gegn áhættu, sem er ótengd viðskiptum og tengist fjárfestingu eins af fjárfestum hans á landsvæði hins samningsaðilans, verður fyrrnefndi samningsaðilinn eða stofnunin, sem hann tilnefnir, beinn réttahafi hvers kyns greiðslna, sem fjárfestirinn á tilkall til, um leið og hann hefur bætt meint tap fjárfestisins. Rísi deila út af slíku máli er fjárfestinum einum heimilt að hefja málarekstur eða eiga aðild að málarekstri fyrir innlendum dómstóli eða leggja málið fyrir alþjóðlegan gerðardóm í samræmi við ákvæði II. kafla samnings þessa.

8. gr.

Aðrar skuldbindingar.

Samningsaðili skal efna aðrar skuldbindingar sem hann hefur gengist undir skriflega og lúta að fjárfestingum fjárfesta hins samningsaðilans á landsvæði þess fyrrnefnda. Þó skal eingöngu leysa deilur, sem rísa vegna slíkra skuldbindinga, í samræmi við skilmála þeirra samninga sem skuldbindingarnar grundvallast á.

**ANNAR KAFLI: LAUSN DEILUMÁLA
FYRSTI HLUTI: LAUSN DEILUMÁLA MILLI SAMNINGSADILA
OG FJÁRFESTIS HINS SAMNINGSADILANS**

9. gr.

Leiðir til lausnar deilumála.

Þessi hluti gildir um deilur milli samningsaðila og fjárfestis hins samningsaðilans vegna ásakana um að ekki sé staðið við skuldbindingu samkvæmt samningi þessum. Leysa ber deilur með samningaviðræðum eða samráði verði því komið við. Hafi deila ekki verið leyst með fyrrgreindum hætti innan sex mánaða getur fjárfestirinn valið þá leið að leita lausnar á deilunni:

- a. fyrir þar til bærum dómstóli eða stjórnsýsludómstóli þess samningsaðila sem leyfði fjárfestinguna;
- b. í samræmi við gildandi málsmeðferð við lausn deilumála sem áður hefur verið samþykkt; eða
- c. hjá gerðardómi í samræmi við 10. gr.

10. gr.

Gerðardómur: Valdsvið, staða og tímamörk.

1. Fjárfestir samningsaðila getur lagt í gerð kröfu þess efnis að hinn samningsaðilinn hafi ekki staðið við skuldbindingu samkvæmt samningi þessum og að hann, fjárfestirinn, hafi orðið fyrir tapi eða tjóni sakir brotsins eða sem orsakast af því. Á sama hátt getur fjárfestir samningsaðila, fyrir hönd fyrirtækis hins samningsaðilans sem er lögaðili sem fjárfestirinn á eða stjórnar, lagt

- í gerð kröfu þess efnis að hinn samningsaðilinn hafi ekki staðið við skuldbindingu samkvæmt samningi þessum og að fyrirtækið hafi orðið fyrir tapi eða tjóni sakir brotsins eða sem orsakast af því. Fjárfesting sem slík getur ekki lagt fram kröfu samkvæmt þessum hluta.
2. Fjárfestirinn getur leitað lausnar á deilunni í formi bindandi gerðardómsúrskurðar að sex mánuðum liðnum frá þeim atburðum sem voru tilefni kröfunnar, að því tilskildu að hvorki hlutaðeigandi fjárfestir né fyrirtæki hins samningsaðilans, sem er lögaðili sem fjárfestirinn á eða stjórnar, hafi leitað lausnar í deilunni skv. a- eða b-lið 9. gr.
 3. Fjárfestir, sem á í deilu, getur lagt kröfuna í gerð á grundvelli:
 - a. samningsins um lausn fjárfestingardeilna milli ríkja og þegna annarra ríkja (ICSID-samningsins), að því tilskildu að bæði samningsaðilinn sem á í deilu og samningsaðili fjárfestisins séu aðilar að þeim samningi;
 - b. reglna Alþjóðastofnunarinnar um lausn fjárfestingardeilna (ICSID) um sérúrlausnir, að því tilskildu að annaðhvort samningsaðilinn, sem á í deilu, eða samningsaðili fjárfestisins, en ekki báðir, sé aðili að ICSID-samningnum; eða
 - c. gerðardómsreglna nefndar Sameinuðu þjóðanna um alþjóðlegan verslunarrétt (UNCITRAL).
 4. Fjárfestir, sem á í deilu, getur því aðeins lagt kröfu í gerð:
 - a. að fjárfestirinn fallist á að málið sé lagt í gerð í samræmi við málsmeðferðarreglur sem settar eru fram í samningi þessum; og
 - b. að fjárfestirinn, ef krafan varðar tap eða tjón á eignarhlut í fyrirtæki hins samningsaðilans sem er lögaðili sem fjárfestirinn á eða stjórnar, og fyrirtækið falli frá rétti sínum til að hefja eða halda áfram málarekstri fyrir stjórnarsýsludómstóli eða dómstóli samkvæmt lögum annars samningsaðilans, eða annarri málsmeðferð til lausnar deilumálum, vegna þeirrar ráðstöfunar samningsaðilans, sem á í deilu, sem er talin brot á samningi þessum, þó ekki málarekstri til þess að fá úrlausn í formi lögbanns eða skýringa á lögum eða lagalegum rétti aðila eða aðra sérstaka úrlausn, sem felst ekki í greiðslu skaðabóta, fyrir stjórnarsýsludómstóli eða dómstóli samkvæmt lögum samningsaðilans sem á í deilu.
 5. Fjárfestir, sem á í deilu, getur því aðeins lagt kröfu í gerð fyrir hönd fyrirtækis hins samningsaðilans, sem er lögaðili sem fjárfestirinn á eða stjórnar, að bæði fjárfestirinn og fyrirtækið:
 - a. fallist á að málið sé lagt í gerð í samræmi við málsmeðferðarreglur sem settar eru fram í samningi þessum; og
 - b. falli frá rétti sínum til að hefja eða halda áfram málarekstri fyrir stjórnarsýsludómstóli eða dómstóli samkvæmt lögum samningsaðila, eða annarri málsmeðferð til lausnar deilumálum, vegna þeirrar ráðstöfunar samningsaðilans, sem á í deilu, sem er talin brot samkvæmt samningi þessum, þó ekki lögbanns- eða viðurkenningarmálum eða málum til þess að fá aðrar sérstakar bætur, sem ekki fela í sér skaðabótageiðslur, fyrir stjórnarsýsludómstóli eða dómstóli samkvæmt lögum samningsaðilans sem á í deilu.
 6. Samþykki og afsal, sem krafa er gerð um samkvæmt þessari grein, skulu vera skrifleg, skulu afhent þeim samningsaðila sem á í deilu og fylgja þegar krafa er lögð í gerð.
 7. Málsmeðferðarreglur viðeigandi gerðardóms skulu gilda um gerðardómsmeðferð, nema að því leyti sem þeim er breytt í þessum hluta.
 8. Heimilt er að leggja deilu í gerð að því tilskildu að fjárfestirinn hafi tilkynnt samningsaðilanum, sem er aðili að deilunni, skriflega um þá fyrirætlan sína að leggja kröfu í gerð með að minnsta kosti 90 daga fyrirvara, en eigi síðar en þremur árum eftir þann dag er fjárfestirinn eða fyrirtæki hins samningsaðilans, sem er lögaðili sem fjárfestirinn á eða stjórnar, fékk fyrst eða hefði átt að fá vitneskju um þá atburði sem urðu tilefni deilunnar.
 9. Í tilkynningunni, sem um getur í 8. mgr., komi fram eftirfarandi:
 - a. nafn og heimilisfang fjárfestisins, sem á í deilu og ef fjárfestir samningsaðila setur fram kröfu fyrir hönd fyrirtækis, nafn og heimilisfang fyrirtækisins;
 - b. þau ákvæði samnings þessa sem talið er að hafi verið brotin og önnur viðeigandi ákvæði;
 - c. málsástæður og þau málsatvik sem krafan er byggð á; og
 - d. þær bætur sem gerð er krafa um og áætluð fjárhæð skaðabótakrafna.

11. gr.

Samþykki sammingsaðila.

Hér með gefur hvor sammingsaðili skilyrðislaust samþykki sitt fyrir því að leitað verði lausnar deilumála hjá alþjóðlegum gerðardómi í samræmi við þennan hluta.

12. gr.

Skipan gerðardóms.

1. Í gerðardómi skulu sitja þrír menn nema deiluaðilar komi sér saman um annað. Hvor deiluaðili skal tilnefna einn gerðarmann og skulu deiluaðilarnir koma sér saman um tilnefningu þriðja gerðarmanns sem skal vera formaður dómsins.
2. Gerðarmenn skulu vera óháðir og hlutlausir í starfi sínu og búa yfir reynslu á sviði þjóðaréttar og fjárfestingarmálefna.
3. Hafi gerðardómi ekki verið komið á fót innan níutíu daga frá þeim degi er krafan var lögð í gerð, annaðhvort vegna þess að deiluaðili hefur ekki tilnefnt mann í dóminn eða ekki hefur náðst samkomulag um formann, skal aðalframkvæmdastjóri Alþjóðastofnunarinnar um lausn fjárfestingardeilna, að beiðni aðila að deilunni, tilnefna, að eigin vali, þann eða þá gerðarmenn sem ekki hafa enn verið tilnefndir. Þegar aðalframkvæmdastjóri Alþjóðastofnunarinnar um lausn fjárfestingardeilna hyggst tilnefna formann skal hann þó ganga úr skugga um að formaðurinn sé ekki ríkisborgari sammingsaðila.

13. gr.

Sameining mála.

1. Dómi, sem tekur fyrir sameinuð mál og er stofnsettur samkvæmt þessari grein, skal komið á fót samkvæmt gerðardómsreglum nefndar Sameinuðu þjóðanna um alþjóðlegan verslunarrétt og skal hann haga málsmeðferð sinni í samræmi við þær reglur, nema að því leyti sem þeim er breytt í þessum hluta.
2. Sameina ber meðferð mála:
 - a. ef tveir eða fleiri fjárfestar, sem tengjast sömu fjárfestingunni, leggja kröfu í gerð samkvæmt samningi þessum; eða
 - b. ef tvær eða fleiri kröfur, sem spretta af sameiginlegum lögfræðilegum úrlausnarefnum og sameiginlegum málsatvikum, eru lagðar í gerð.
3. Dómur, sem tekur fyrir sameinuð mál, úrskurðar hvort kröfurnar eigi undir lögsögu dómsins og yfirfer slíkar kröfur saman, nema hann komist að þeirri niðurstöðu að það skaði verulega hagsmunum einhvers deiluaðila.

14. gr.

Þingstaður gerðardóms.

Gerðardómsmeðferð samkvæmt þessum hluta skal, að beiðni deiluaðila, fara fram í ríki sem er aðili að samningi Sameinuðu þjóðanna um viðurkenningu og fullnustu erlendra gerðardóma (New York-samningnum). Kröfur, lagðar í gerð samkvæmt þessum hluta, skulu teljast sprotnar af viðskiptasambandi eða viðskiptum í skilningi 1. gr. New York-sammingsins.

15. gr.

Skaðleysisgreiðslur.

Sammingsaðili skal ekki halda fram, til stuðnings sýknukröfu, gagnkröfu, kröfu um skuldaþöfnuð eða af öðrum ástæðum, að skaðleysisgreiðslur eða aðrar bætur fyrir meint tap eða tjón, allt eða að hluta, hafi fengist eða muni fást samkvæmt skaðleysisyfirlýsingu, ábyrgð eða váttryggingarsamningi.

16. gr.

Gildandi lög.

1. Gerðardómur, sem er komið á fót samkvæmt þessum hluta, skal úrskurða í deilumálum, sem eru lögð fyrir hann, í samræmi við samning þennan og gildandi reglur og meginreglur þjóðaréttar.

2. Túlkun ákvæðis samnings þessa, sem samningsaðilar setja fram sameiginlega og samþykkja, skal vera bindandi fyrir hvern þann gerðardóm sem er komið á fót samkvæmt þessum hluta.

17. gr.

Úrskurðir og fullnusta.

1. Gerðardómur getur úrskurðað um eftirfarandi úrlausnir:
 - a. yfirlýsingu um að viðkomandi samningsaðili hafi ekki staðið við skuldbindingar sínar samkvæmt samningi þessum;
 - b. fébætur;
 - c. endurheimt í fríðu í viðeigandi tilvikum, að því tilskildu að samningsaðilinn geti greitt fébætur þess í stað, sé endurheimt óframkvæmanleg; og
 - d. hvaða aðrar úrlausnir sem er, að fengnu samþykki deiluaðila.
2. Setji fjárfestir samningsaðila fram kröfu fyrir hönd fyrirtækis hins samningsaðilans skv. 1. mgr. 10. gr.:
 - a. skal koma fram í úrskurði um endurheimt í fríðu að fyrirtækið skuli njóta þess sem er endurheimt;
 - b. skal koma fram í úrskurði um fébætur að fyrirtækið skuli fá greidda þá fjárhæð sem um ræðir;
 - c. skal koma fram í úrskurði um hvers kyns aðrar úrlausnir að þær skuli koma fyrirtækinu til góða;
 - d. skal koma fram í úrskurði að hann hafi ekki áhrif á neinn þann rétt sem hvaða aðili sem er kann að eiga til úrlausnarinnar samkvæmt gildandi landslögum.
3. Gerðardómsúrskurðir eru eingöngu bindandi og endanlegir fyrir deiluaðila og varða aðeins hið tiltekna mál.
4. Gerðardómsúrskurði skal aðeins gera opinbera með skriflegu samþykki beggja deiluaðila.
5. Gerðardómur skal ekki ákvarða að samningsaðili greiði refsiskaðabætur.
6. Hvor samningsaðili skal sjá til þess að fullnusta gerðardómsúrskurða samkvæmt þessari grein sé greið á landsvæði sínu og framfylgja án tafar slíkum úrskurði í máli sem hann á aðild að.
7. Fjárfestir getur leitað eftir því að gerðardómsúrskurði verði fullnægt á grundvelli ICSID-samningsins eða New York-samningsins ef báðir samningsaðilar eru aðilar að slíkum gerningum.
8. Deiluaðili getur ekki leitað eftir því að gerðardómsúrskurði verði fullnægt fyrr en:
 - a. ef um er að ræða endanlegan úrskurð á grundvelli ICSID-samningsins:
 - i. eitt hundrað og tuttugu dögum eftir að gerðardómsúrskurður er felldur og því aðeins að hvorugur deiluaðila hafi farið fram á að úrskurðurinn verði endurskoðaður eða ógiltur, eða
 - ii. endurskoðun eða málsmeðferð til ógildingar er lokið; og
 - b. ef um er að ræða endanlegan úrskurð á grundvelli reglna Alþjóðastofnunarinnar til lausnar fjárfestingardeilum um sérúrlausnir eða gerðardómsreglna nefndar Sameinuðu þjóðanna um alþjóðlegan verslunarrétt:
 - i. þrjú mánuðir eru liðnir frá því að úrskurður er felldur og enginn deiluaðili hefur hafið málarekstur í því skyni að fá úrskurðinn endurskoðaðan, fá honum hnekkt eða fá hann ógiltan, eða
 - ii. dómstóll hefur hafnað beiðni um að endurskoða úrskurðinn, hnekkja honum eða ógilda hann og ekki er um frekari áfrýjun að ræða, eða
 - iii. dómstóll hefur samþykkt beiðni um að endurskoða úrskurðinn, hnekkja honum eða ógilda hann og málsmeðferð er lokið og ekki er um frekari áfrýjun að ræða.
9. Hlíti samningsaðili, sem á í deilu, ekki endanlegum gerðardómsúrskurði eða fari eftir honum er heimilt að stofna gerðardóm samkvæmt öðrum hluta þessa kafla, að fram kominni beiðni samningsaðila, sem er land fjárfestis sem var aðili að gerðardómsmeðferðinni, þar um. Samningsaðilinn, sem leggur fram beiðnina, getur í slíku máli leitað eftir:
 - a. niðurstöðu þess efnis að það samrýmist ekki skuldbindingum samkvæmt samningi þessum að hlíta ekki endanlegum gerðardómsúrskurði eða fara eftir honum; og
 - b. tilmælum um að viðkomandi samningsaðili hlíti hinum endanlega gerðardómsúrskurði eða fari eftir honum.

ANNAR HLUTI: LAUSN DEILUMÁLA MILLI SAMNINGSADILA

18. gr.

Gildissvið, samráð, sáttaumleitunir og sátta meðferð.

Deilur milli samningsaðila um hvernig beri að túlka ákvæði samnings þessa og beita þeim skal, eftir því sem unnt er, leysa í vinsemd eða með samráði, sáttaumleitunum eða sátta meðferð.

19. gr.

Málarekstur hafinn.

1. Leggja má deilu um hvernig beri að túlka ákvæði samnings þessa og beita þeim í gerð, að beiðni annars hvors samningsaðila, í fyrsta lagi fjórum mánuðum eftir að hinum samningsaðilanum hefur verið tilkynnt um slíka beiðni.
2. Samningsaðili skal ekki hefja málarekstur samkvæmt þessum hluta vegna deilu, sem snýst um brot á réttindum fjárfestis, nema hinn samningsaðilinn hafi ekki hlítt eða farið eftir úrskurði sem var kveðinn upp í deilumáli sem fjárfestir hóf málarekstur út af samkvæmt fyrsta hluta þessa kafla. Ef þannig háttar getur gerðardómur, sem er komið á fót samkvæmt þessum hluta og að fram kominni beiðni samningsaðila, sem er land fjárfestis sem var aðili að deilunni, þar um, úrskurðað með eftirfarandi hætti:
 - a. með yfirlýsingu þess efnis að það að hlíta ekki endanlegum úrskurði eða að fara eftir honum fari í bága við skuldbindingar hins samningsaðilans samkvæmt samningi þessum; og
 - b. með tilmælum um að hinn samningsaðilinn hlíti endanlegum úrskurði eða fari eftir honum.

20. gr.

Skipan gerðardóms og þingstaður.

1. Sérlegur gerðardómur skal skipaður sem hér segir: Hvor samningsaðili skal tilnefna einn gerðarmann og skulu þeir tveir koma sér saman um ríkisborgara þriðja ríkis sem formann. Tilnefna ber gerðarmennina innan tveggja mánaða frá þeim degi er annar samningsaðilinn tilkynnir hinum að hann hyggist leggja deiluna í gerð, en formann gerðardómsins skal tilnefna eigi síðar en tveimur mánuðum eftir það.
2. Ef tímamörkin, sem eru tilgreind í 1. mgr., eru ekki virt getur hvor samningsaðilinn sem er, hafi aðrar viðeigandi ráðstafanir ekki verið gerðar, farið þess á leit við forseta Alþjóðadómstólsins að hann annist þær tilnefningar sem þörf er á. Sé forseti Alþjóðadómstólsins ríkisborgari annars hvors samningsaðila eða geti hann ekki sinnt þessum starfa af öðrum ástæðum skal þess farið á leit við varaforseta eða, sé hann vanhæfur, þann dómara Alþjóðadómstólsins, sem gengur næstur að starfsaldri, að hann annist þær tilnefningar sem þörf er á.
3. Gerðarmenn skulu vera óháðir og hlutlausir í starfi sínu og búa yfir reynslu á sviði þjóðaréttar og fjárfestingarmálefna.
4. Þingstaður gerðardóms skal vera í því landi þar sem formaður gerðardómsins er búsettur.

21. gr.

Gildandi lög.

Gerðardómur skal úrskurða í samræmi við ákvæði samnings þessa og gildandi reglur og meginreglur þjóðaréttar.

22. gr.

Kostnaður.

Hvor samningsaðili skal greiða kostnað af flutningi máls síns fyrir gerðardómi. Kostnaður vegna gerðardómsins skal greiddur af samningsaðilum að jöfnu, nema dómurinn ákveði að skipta honum með öðrum hætti.

ÞRÍÐJI KAFLI: LOKAÁKVÆÐI

23. gr.

Undantekningar.

Ákvæði fyrsta og annars hluta þessa kafla um lausn deilumála skulu, samkvæmt lögum hvors samningsaðila um sig, ekki gilda um ákvarðanir sem annar samningsaðilinn hefur tekið og banna eða takmarka, af ástæðum er varða þjóðaröryggi, að fjárfestar hins samningsaðilans afli sér fjárfestinga, sem eru eign eða lúta stjórn ríkisborgara hins fyrrnefnda, á landsvæði hans.

24. gr.

Gildissvið samningsins.

Samningur þessi gildir um fjárfestingar fjárfesta annars samningsaðilans á landsvæði hins samningsaðilans, áður en hann öðlast gildi, í samræmi við lög og reglur þess síðarnefnda. Samningur þessi gildir þó ekki um deilur sem rísa áður en hann öðlast gildi.

25. gr.

Samráð.

Hvor samningsaðili getur lagt til við hinn samningsaðilann að þeir hafi samráð sín á milli um hvert það efni sem tengist samningi þessum. Samráðsfundi skal halda á stað og tíma sem samningsaðilar koma sér saman um.

26. gr.

Gildistaka, gildistími og uppsögn.

1. Samningsaðilar skulu tilkynna hvor öðrum skriflega um það þegar stjórnskipulegum skilyrðum fyrir samþykki og gildistöku samnings þessa hefur verið fullnægt.
2. Samningur þessi öðlast gildi þrjátíu (30) dögum eftir þann dag er seinni tilkynningin hefur verið send eftir þeim diplómáttu leiðum sem báðir samningsaðilar nota til að tilkynna um að öllum skilyrðum, sem um getur í 1. mgr., hafi verið fullnægt.
3. Gildistími samnings þessa skal vera tíu (10) ár og framlengist hann um jafnlangan tíma, nema annar samningsaðilinn sendi hinum skriflega tilkynningu, eftir diplómáttu leiðum, þess efnis að hann hyggist segja samningnum upp með tólf mánaða fyrirvara að fyrstu tíu (10) árunum liðnum eða hvenær sem er eftir það.
4. Uppsögn samnings þessa hefur ekki áhrif á fjárfestingar sem stofnað var til á gildistíma hans og gilda ákvæði hans áfram um slíkar fjárfestingar í tíu (10) ár eftir að honum er sagt upp.
5. Heimilt er að breyta samningi þessum með gagnkvæmu samþykki samningsaðila og skal samþykkt breyting taka gildi í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr.

GJÖRT í tvíriti í Mexíkóborg, hinn 24. júní 2005, á íslensku, spænsku og ensku og eru allir textar jafngildir. Ef ágreiningur rís um túlkun skal enski textinn ráða.

Fyrir hönd ríkisstjórnar
Lýðveldisins Íslands:
Valgerður Sverrisdóttir
iðnaðar- og viðskiptaráðherra

Fyrir hönd ríkisstjórnar
Sameinuðu mexíkósku ríkjanna:
Fernando de Jesús Canales Clariond
efnahagsráðherra

BÓKUN

Jafnhliða því að undirrita samninginn milli ríkisstjórnar Lýðveldisins Íslands og ríkisstjórnar Sameinuðu mexíkósku ríkjanna um eflingu og gagnkvæma vernd erlendra fjárfestinga hafa undirritaðir fulltrúar, sem hafa til þess fullt umboð, einnig komist að samkomulagi um eftirfarandi ákvæði sem líta ber á sem óaðskiljanlegan hluta samningsins.

a-liður 1. mgr.

1. gr.

Þegar hugtakið „fjárfestir samningsaðila“ merkir einstakling, tekur það einnig til einstaklings sem hefur fasta búsetu, enda njóti hann sömu meðferðar og ríkisborgari samkvæmt löggjöf samningsaðilans þar sem hann hefur þá stöðu.

1. mgr.

3. gr.

1. Í 1. mgr. 3. gr. er mælt svo fyrir um að líta beri á viðteknar reglur þjóðaréttar um meðferð útlendinga sem lágmarksviðmiðanir um meðferð sem fjárfestingar fjárfesta hins samningsaðilans skuli fá.
2. Með þeim almennu hugmyndum sem felast í orðalaginu „sanngjörn meðferð þar sem jafnræðis er gætt“ og „full vernd og öryggi“ er ekki gerð krafa um meðferð til viðbótar þeirri eða umfram þá sem gerð er krafa um samkvæmt viðteknum lágmarksviðmiðunum þjóðaréttar um meðferð útlendinga.
3. Niðurstaða þess efnis að brot á öðru ákvæði samningsins eða aðskildum alþjóðasamningi hafi átt sér stað er ekki staðfesting þess að ákvæðin, sem sett eru í 1. mgr. 3. gr. þessa samnings, hafi verið brotin.

GJÖRT í tvíriti í Mexíkóborg, hinn 24. júní 2005, á íslensku, spænsku og ensku og eru allir textar jafngildir. Ef ágreiningur rís um túlkun skal enski textinn ráða.

Fyrir hönd ríkisstjórnar
lýðveldisins Íslands:
Valgerður Sverrisdóttir
iðnaðar- og viðskiptaráðherra

Fyrir hönd ríkisstjórnar
Sameinuðu mexíkósku ríkjanna:
Fernando de Jesús Canales Clariond
efnahagsráðherra